

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co dělat po pádu pojišťovny ?

Tisíce vlastníků smluv životního pojištění již potřetí a zcela nedobrovolně změnilo svoji pojišťovnu. Co se stalo s pojistkami nedávno zkrachovalé Union pojišťovny? Co vše provází ukončení provozní činnosti pojišťovny a jaké bylo skutečné pozadí celé kauzy?

Union pojišťovnu, která je od loňského srpna v nucené správě, se nepodařilo zcela zachránit. Řadu měsíců po oznámení nucené správy klienti této pojišťovny nevěděli, na čem vlastně jsou. Usilovně se hledal alespoň jediný zájemce o tuto [pojišťovnu](#). V sázce byly nejen úspory a finanční jistota klientů, ale i důvěra veřejnosti v pojistný trh. Odpovědět proto na otázku, co se vlastně dělo při hledání zájemce o smlouvy Union pojišťovně, není vůbec jednoduché.

K rozluštění této hádanky došlo až na přelomu roku, kdy se ukázalo, že problémy pojišťovny byly větší, než bylo veřejně prezentováno. Z důvodu závažnosti celého případu bylo na celou kauzu uvaleno informační embargo - zveřejňovaných informací bylo pramálo. Je to celkem pochopitelné, neboť krach pojišťovny představuje vždy značně citlivou záležitost. Obzvláště v situaci, kdy u této pojišťovny mimo jiné skončila část klientů nejznámější zkrachovalé pojišťovny, a sice Pojišťovny Morava. Kmen životního pojištění byl převzán dnes již neexistující Universal pojišťovnou, od které přešel právě pod zkrachovalou Union pojišťovnu a následně pod pojišťovnu Kooperativa, která tyto smlouvy (spolu s povinným ručením) přebírá.

Základní informace o Union pojišťovně

Akcionáři: 96 % Union Group, a.s., 4 % ostatní
 Zajišťovny: Converium Re, Gerling, Globale, Hannover Re, Swiss Re, Munich Re aj.
 Počet smluv: cca 70 tis. Kč
 Předepsané pojistné životního pojištění v roce 2002: 7 466 tis. Kč (0,02% podíl na trhu ŽP)
 Předepsané pojistné neživotního pojištění v roce 2002: 241 984 000 tis. Kč (0,43% podíl na trhu NP)

Zdroj: účetní výkazy Union pojišťovny

Najít kupce bylo obtížné

Pojišťovnu, která by pojistné smlouvy klientů „Unionky“ převzala, se nedařilo najít celé měsíce. Pojišťovny na českém trhu totiž o tyto smlouvy za nabídnutých podmínek zájem neměly. Údajně měly o transakci zájem i některé pojišťovací subjekty ze Slovenska a Německa, kterým by byl umožněn okamžitý vstup na český trh bez nutnosti žádat o licenci. Problematické však bylo celý prodej správně ocenit, neboť již v té době se spekulovalo o nevěrohodnosti účetních záznamů včetně nedostatečné tvorby příslušných rezerv určených ke krytí závazků pojišťovny. Problém rovněž spočíval ve výrazném propadu přijatého pojistného, ať již z důvodu počáteční platební neochoty pojištěných, či z prosté neexistence relevantního bankovního spojení (pojišťovna měla účty i u zkrachovalé Union banky, až později byly otevřeny účty u Československé obchodní banky). Přestože již v té době bylo jasné, že Union pojišťovna končí, byli klienti na webové prezentaci pojišťovny vyzýváni k platbě pojistného a pobočky pojišťovny byly otevřeny.

Teprve v prosinci, kdy již nikdo neměl několik měsíců o veškeré smlouvy zájem, došlo k nabídnutí alespoň některých částí [pojistného kmene](#). Opětovně tak vstoupila do hry pojišťovna Kooperativa,

kteřá převzala relativně zajímavé pojistné smlouvy povinného ručení a smlouvy spadající do všech odvětví životního pojištění. Obchod byl uzavřen podle § 32 zákona o pojišťovnictví dle dohody o převodu pojistného kmene, na základě které byly na Kooperativu převedeny pojistné smlouvy **životního pojištění** a pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, prostředky na technické rezervy přiměřené převáděnému pojistnému kmeni a příslušné zajištění. U zbývajících smluv se pro převod nepodařilo dojednat vzájemně výhodné podmínky a klienti tak již nemají nárok na závazky vyplývající ze smluv neživotního pojištění.

Co se stalo s klienty Union pojišťovny a jak mají postupovat?

Vlastníci smluv životního pojištění – závazky vyplývající ze smlouvy převzala pojišťovna Kooperativa, klienti by měli posoudit smysluplnost smluv, jelikož však jde i o starší smlouvy s vyšší technickou úrokovou mírou, měli by být obezřetní s jakoukoli změnou smlouvy, agenti je mohou nutit ke konverzi smlouvy

Vlastníci smluv povinného ručení – závazky vyplývající ze smlouvy převzala pojišťovna Kooperativa, klienti by měly posoudit výhodnost smlouvy a případně uzavřít novou smlouvu

Vlastníci smluv neživotního pojištění – nemají nárok na pojistné plnění, neboť tyto smlouvy žádná pojišťovna nepřevzala, je nutné se pojistit u jiné pojišťovny; jakým způsobem dojde k vypořádání nebylo rozhodnuto

Banka položila pojišťovnu

Union pojišťovna doplatila na nedůvěryhodnost svého akcionáře, resp. na své působení ve finanční skupině Union Group. Zhruba před rokem však byly ambice pojišťovny poměrně veliké – dynamicky rozšiřovala služby, otevřela nové pobočky po celé republice a chtěla být vnímána jako univerzální pojišťovna s celorepublikovou působností. Poměrně úspěšné bylo variabilně postavené pojištění domácnosti i životní pojištění Union Kapital, přičemž pojišťovna neriskovala splatnost budoucích závazků zaručováním výrazně nadprůměrné **technické úrokové míry**. Nicméně tato kauza je ukázkou toho, že koexistence banky a pojišťovny v rámci jedné skupiny může být dvojsečnou zbraní. V případě Komerční pojišťovny, která měla obdobné problémy s nevěrohodným účetnictvím a nedostatečným kapitálem, zařídila banka, resp. akcionář, navýšení kapitálu a komplexní restrukturalizační program, bez kterého by nebylo možné další působení této pojišťovny. Komerční pojišťovna se rovněž snažila odprodat nevýhodné smlouvy a zaměřuje svoji pozornost na bankopojištění, které jí pomohlo posílit její pozici na trhu **životního pojištění**. V případě Union pojišťovny naopak problémy a nedůvěryhodnost akcionáře banky ze společné finanční skupiny urychlily pád této pojišťovny.

Rovněž se na tomto případě ukazuje, že institut převodu pojistného kmene nemusí být ve všech případech pro klienty spásou. Může se lehce stát, že pojišťovny nebudou mít o kmene bez věrohodného účetnictví a s relativně vysokými závazky v podobě vyšší technické úrokové míry zájem. Do budoucna totiž nečekají pojišťovny lehké časy – svého kupce stále hledá Česká podnikatelská pojišťovna, některé pojišťovny by nejraději starší smlouvy životního pojištění ve svém portfoliu vůbec neměly a řada pojistných agentů je honorována i za zrušení starších, pro pojišťovnu nevýhodných smluv. Navíc, v tomto roce pojišťovny čeká nelehký vstup na jednotný evropský pojistný trh a postupem času i výrazné zpřísnění požadavků na solventnost pojišťoven ze strany státního dozoru. Tyto zpřísněné požadavky na tvorbu rezerv již v některých evropských zemích vedly ke značným problémům některých pojišťoven a tak není žádný důvod se domnívat, že u nás bude vývoj optimističtější.

Jak se bude podle vás vyvíjet pojišťovnictví v následujících letech po vstupu do EU? Co si myslíte o krachu Union pojišťovny? Těšíme se na vaše názory.

